

Ustawa o Inspekcji Ochrony Środowiska. Komentarz

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Ustawa o Inspekcji Ochrony Środowiska

z dnia 20 lipca 1991 r. (Dz.U. Nr 77, poz. 335)

Tekst jednolity z dnia 18 maja 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1070 ze zm.)¹

(zm.: Dz.U. 2020, poz. 2127)

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Literatura: *K. Gruszecki*, Kontrola działalności w zakresie utrzymania czystości i porządku oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych, ST 2014, Nr 6; *J. Jagielski*, Kontrola administracji publicznej, Warszawa 2007; *tenże*, w: *M. Gersdorf, K. Rączka, J. Jagielski* (red.), Ustawa o Państwowej Inspekcji Pracy. Komentarz, Warszawa 2008; *W. Radecki*, w: *W. Radecki, D. Danecka*, Inspekcja Ochrony Środowiska. Komentarz, Warszawa 2020; *B. Rakoczy*, Odpowiedzialność w ochronie środowiska, w: *J. Ciechanowicz-McLean, Z. Bukowski, B. Rakoczy*, Prawo ochrony środowiska. Komentarz, Warszawa 2008; *J. Stelmasiak*, Rola sądów administracyjnych w sprawach ochrony środowiska, w: *J. Stelmasiak* (red.), Prawo ochrony środowiska, Warszawa 2009; *E. Ura*, Starosta – organ wykonujący zadania z zakresu ochrony środowiska, w: *A. Barczak, P. Korzeniowski* (red.), Administracja a środowisko, Prace dedykowane prof. zw. dr. hab. Markowi Górkowskiemu z okazji 45-lecia pracy naukowej, Szczecin 2018; *J. Zimmermann*, Prawo administracyjne, Warszawa 2008.

Art. 1. [Cel powołania]

Inspekcja Ochrony Środowiska jest powołana do kontroli przestrzegania przepisów o ochronie środowiska oraz badania i oceny stanu środowiska.

Spis treści

	Nb
1. Inspekcja Ochrony Środowiska	1
2. Funkcja kontrolna	2
3. Inspekcja Ochrony Środowiska jako organ nadzoru	3

¹ Tekst jednolity ogłoszono dnia 16.06.2021 r.

4. Inspekcja Ochrony Środowiska jako organ ochrony środowiska . . .	4
5. Zadania IOŚ	5
6. Inne funkcje Inspekcji Ochrony Środowiska	6

1 1. Inspekcja Ochrony Środowiska. Komentowany przepis kreuje IOŚ, wskazując w sposób generalny jej sferę funkcjonalną. Przepis ten, podobnie zresztą jak i inne regulacje kreujące instytucje inspekcji specjalnych, poza art. 1 PIPU, nie określa *expressis verbis* statusu IOŚ jako organu w znaczeniu ogólnej, bezosobowej instytucji. Niemniej nie powinno budzić wątpliwości, że IOŚ jest bezosobową instytucją, powołaną do wypełniania zadań kontrolnych, monitoringowych, a także innych wskazanych w ustawie (zob. art. 2). Rozwiązanie to jest bowiem charakterystyczne dla całej grupy tzw. inspekcji specjalnych, które realizują funkcje nie tylko kontrolne, ale także nadzorcze i administracyjne (por. *J. Jagielski*, Kontrola administracji publicznej, s. 192 i n.). Równocześnie temu ujęciu IOŚ jako bezosobowo oznaczonego organu towarzyszy – podobnie jak przy innych instytucjonalnych inspekcjach – ustalenie substratu organizacyjnego inspekcji w postaci jednostek organizacyjnych IOŚ (art. 4 ust. 5 i art. 5 ust. 5) oraz organów IOŚ (art. 3). Zaznaczyć przy tym trzeba, że organy inspekcji (działające przy pomocy jednostek organizacyjnych) mają przypisany im przez prawo zakres zadań i kompetencji mieszczący się w sferze celów i zadań inspekcji jako takiej. W ten sposób inspekcja w prawnorganizacyjnym sensie oznacza w istocie nie jeden podmiot, ale złożoną strukturę obejmującą zespół powiązanych ze sobą podmiotów ustanowionych prawnie jako organy inspekcji i jednostki organizacyjne inspekcji (zob. *J. Jagielski*, w: Ustawa o Państwowej Inspekcji Pracy, komentarz do art. 1).

2 2. Funkcja kontrolna. W art. 1 InspOchrŚrU ustawodawca uwypuklił funkcję kontrolną IOŚ polegającą na kontroli przestrzegania przepisów o ochronie środowiska. Przy czym przez przepisy, o których mowa w tej regulacji należy rozumieć ogół wszelkich regulacji odnoszących się do ochrony środowiska, a zatem w grę wchodzi nie tylko przepisy PrOchrŚrod, ale także przepisy innych ustaw dotyczących ochrony środowiska, w tym zwłaszcza wymienionych w InspOchrŚrU. Taką ocenę należy również wyprowadzić z uwzględnieniem treści art. 2 komentowanej ustawy, który wprost odwołuje się do innych aktów prawnych, w tym przykładowo CzystGmU, czy ŚrodInfU. Sama InspOchrŚrU nie definiuje pojęcia „ochrona środowiska”. Co więcej, w ogóle nie zawiera słowniczka z definicjami pojęć. Należy więc posłużyć się definicją legalną „ochrony środowiska” zamieszczoną w art. 3 pkt 13

PrOchrŚrod, jako że akt ten zawiera najbardziej ogólne normy odnoszące się do materii związanej z ochroną środowiska. Zgodnie zaś z tą definicją przez ochronę środowiska rozumie się podjęcie lub zaniechanie działań, umożliwiające zachowanie lub przywracanie równowagi przyrodniczej; ochrona ta polega w szczególności na:

- 1) racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju;
- 2) przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom;
- 3) przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego.

3. Inspekcja Ochrony Środowiska jako organ nadzoru. Zauważenia **3** wymaga, że w komentowanym przepisie posłużono się formułą „kontroli”, oznaczającą zgodnie ze stanowiskiem nauki prawa oznaczenie obszaru zadań i kompetencji polegających na sprawdzaniu, badaniu, ocenianiu jakiejś działalności (czy stanu) i formułowaniu wniosków w tym zakresie (funkcja kontrolowania; szerzej zob. *J. Jagielski*, Kontrola administracji publicznej, s. 18 i n.). Nie odwołano się natomiast do formuły „nadzoru” definiowanego jako możliwość władczego, wiążącego wkraczania w tę sprawdzaną, badaną i ocenianą działalność w celu skorygowania jej w pożądanym kierunku (zob. *J. Jagielski*, Kontrola administracji publicznej, s. 18). Nie oznacza to jednak, że IOŚ nie realizuje funkcji nadzoru. Z treści dalszych regulacji ustawy jednoznacznie wynika bowiem, że IOŚ posiada kompetencje do władczego ingerowania w działalność kontrolowanego podmiotu, zaś ingerencja ta może przybrać formę tzw. nadzoru prewencyjnego (np. wykonywanie przez IOŚ zadań w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom – art. 29) lub represyjnego (wydawanie przez organy IOŚ wiążących zaleceń pokontrolnych – art. 12). Co więcej, IOŚ poza kontrolą i nadzorem realizuje również inne jeszcze funkcje, w tym m.in. monitoringowe, badawcze, rozstrzygające, informacyjne, śledcze, itd., które łącznie (poza funkcją śledczą, ale ona nie została wystarczająco rozwinięta w przepisach ustawy, o czym szerzej w komentarzu do art. 2) nadają działalności inspekcji charakter administracyjny. W konsekwencji przyjąć trzeba, że IOŚ jest instytucją realizującą przede wszystkim funkcje administracji publicznej (jako całość tworzy ona swoisty podmiot administrujący), aczkolwiek z racji wykonywania w szerokim zakresie kontroli może być ona także kwalifikowana jako ogniwo systemu kontroli administracji (zob. *J. Jagielski*, Kontrola administracji publicznej, s. 87–88, 143 i n.). Ponadto warto zaznaczyć w tym miejscu, że w procesie realizacji tej funkcji istotną rolę odgrywają sądy administracyjne. Jak słusznie bowiem zauważa J. Stelmasiak, szerokie właściwości wojewódzkich sądów

administracyjnych powodują, że razem z orzecznictwem NSA w istocie „prawotwórczo” oddziałują na właściwe stosowanie, a także prawidłową wykładnię norm prawa ochrony środowiska przez organy administracji publicznej, przy zastrzeżeniu, że nie są to oczywiście precedensy sądowe (zob. *J. Stelmasiak*, Rola sądów administracyjnych, s. 93).

4 4. Inspekcja Ochrony Środowiska jako organ ochrony środowiska.

Inspekcję Ochrony Środowiska należy uznać za organ ochrony środowiska. Zgodnie bowiem z definicją legalną, zawartą w art. 3 pkt 15 PrOchrŚrod jest on organem administracji powołanym do wykonywania zadań publicznych z zakresu ochrony środowiska, stosownie do właściwości określonej w tytule VII w dziale I. Wprawdzie tytuł VII nie jest kompatybilny ze wskazaną definicją, bowiem wyróżnia on organy administracji do spraw ochrony środowiska w przeciwieństwie do organów ochrony środowiska. Podobnie art. 376 PrOchrŚrod zawierający katalog organów ochrony środowiska, zawiera zastrzeżenie art. 377, odnoszące się jedynie do organów IOŚ, wskazując, że organy te działają na podstawie InspOchrŚrU i wykonują zadania w zakresie ochrony środowiska, jeżeli ustawa tak stanowi. Niejednokrotnie ustawodawca w przepisach nakłada na rzecz organów ochrony środowiska obowiązki przekazywania informacji czy też decyzji IOŚ, tak jakby inspekcja nie była takim organem (np. art. 157 ust. 2 i art. 183 ust. 3 PrOchrŚrod). Ostatecznie jednak nie powinno to jednak stanowić wątpliwości, co do możliwości zaliczenia IOŚ do grupy organów ochrony środowiska, nie tylko w zakresie wykonywania zadań kontrolnych i nadzorczych, ale również jako wykonujących zadania w zakresie ochrony środowiska [*W. Radecki* (red.), Instytucje prawa ochrony środowiska, s. 345; o zaliczeniu IOŚ do administracji ochrony środowiska także *E. Ura*, Starosta – organ wykonujący zadania z zakresu ochrony środowiska, s. 126].

5 5. Zadania IOŚ. Konsekwencją uznania IOŚ za organy ochrony środowiska jest przyznanie im wielu zadań określonych w PrOchrŚrod (a więc tych, które nie wynikają z InspOchrŚrU), o ile ta wprost tak stanowi. Do takich należy zaliczyć zadania uregulowane w następujących przepisach PrOchrŚrod:

- 1) art. 73 ust. 7 – opiniowanie dla celów planowania i zagospodarowania przestrzennego w przedmiocie wydania przez komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej decyzji nakładającej na prowadzącego zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii, obowiązek opracowania i przedłożenia określonych informacji;
- 2) art. 76 ust. 4 – odbieranie informacji o oddaniu do użytkowania obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji oraz zakończeniu

- rozruchu instalacji, realizowanych do przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ŚrodInfU;
- 3) art. 86a ust. 1 i 2 – obliczanie wartości wskaźnika średniego narażenia za rok poprzedni dla miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 000 i aglomeracji dla każdego takiego miasta i aglomeracji oraz wartość krajowego wskaźnika średniego narażenia pułapu ekspozycji, a następnie przekazywanie tych informacji ministrowi właściwemu do spraw klimatu;
 - 4) art. 88 ust. 2 – wykonywanie obowiązków w ramach państwowego monitoringu środowiska, takich jak dokonywanie klasyfikacji stref pod kątem poziomu każdej substancji dla oceny jakości powietrza;
 - 5) art. 88 ust. 8 – współpraca z Instytutem Ochrony Środowiska przy rozwijaniu badań naukowych dotyczących modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu, a także narzędzi do tego modelowania;
 - 6) art. 89 ust. 1 – dokonywanie oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie i przekazywanie wyników zarządowi województwa;
 - 7) art. 90 ust. 1 – dokonywanie oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie, w tym modelowanie matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu;
 - 8) art. 92a ust. 1 – opiniowanie w ramach postępowania w przypadku wystąpienia ryzyka przekroczeń poziomów spowodowanych zanieczyszczeniami innego państwa;
 - 9) art. 92b ust. 1 i 2 – udostępnianie informacji o stanie jakości powietrza, decyzjach odraczających, programach ochrony powietrza oraz planach działań krótkoterminowych;
 - 10) art. 94 ust. 1–4 – dokonywanie zbiorczej oceny jakości powietrza, udostępnianie informacji, zawiadamianie organów;
 - 11) art. 115a – wydanie decyzji w sprawie dopuszczalnego poziomu hałasu;
 - 12) art. 117 ust. 1 – dokonywanie oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian w ramach państwowego monitoringu środowiska dla terenów;
 - 13) art. 117a ust. 1 – odbieranie danych identyfikujących od zarządców dróg, linii kolejowych i portów;
 - 14) art. 117a ust. 2 – odbieranie danych identyfikujących z miast;
 - 15) art. 117b ust. 1 – sporządzanie arkuszy sprawozdawczych i przekazywanie ich do Komisji Europejskiej i marszałkom województw;
 - 16) art. 118a ust. 1 – odbieranie strategicznych map hałasu;

- 17) art. 119a ust. 6 – opiniowanie projektów uchwał w zakresie zgodności programu ochrony środowiska przed hałasem ze strategicznymi mapami hałasu;
- 18) art. 120 ust. 3 – odbieranie programów ochrony środowiska przed hałasem;
- 19) art. 120a ust. 1 – prowadzenie rejestru zawierającego informacje o stanie akustycznym środowiska;
- 20) art. 122a ust. 2 – odbieranie wyników pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku;
- 21) art. 123 ust. 2 – prowadzenie okresowych pomiarów pól elektromagnetycznych;
- 22) art. 124 ust. 1 – prowadzenie rejestru zawierającego informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych;
- 23) art. 136d ust. 2 – uzgadnianie projektów uchwał o ustanowieniu strefy przemysłowej;
- 24) art. 145 – odbieranie informacji od prowadzącego instalację oraz użytkownika urządzenia;
- 25) art. 145 ust. 1 i 2 – przekazywanie informacji pomiędzy organami;
- 26) art. 149 ust. 1 – odbieranie wyników pomiarów od prowadzącego instalację i użytkownika urządzenia;
- 27) art. 152 ust. 7a, art. 168a, art. 177 ust. 1 – odbieranie informacji od organów ochrony środowiska;
- 28) art. 183 ust. 3 – odbieranie decyzji – pozwoleń na wprowadzanie do środowiska lub energii;
- 29) art. 211 ust. 2 – odbieranie informacji od prowadzącego instalację wymagającą uzyskania pozwolenia zintegrowanego o naruszeniu warunków tego pozwolenia;
- 30) art. 236a–236d – wykonywanie obowiązków związanych z Krajowym Rejestrem Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń;
- 31) art. 246 ust. 1–art. 247 – wykonywanie obowiązków związanych z wystąpieniem awarii;
- 32) art. 250 ust. 9 i art. 251 ust. 5, art. 254 ust. 1, art. 257 ust. 3, art. 258 ust. 3 – odbieranie zgłoszeń, programów, analiz i raportów od prowadzącego zakład o zwiększonym ryzyku;
- 33) art. 261 ust. 4 – odbieranie zawiadomienia od prowadzącego zakład o dużym ryzyku o przeprowadzonej analizie wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego i o jej rezultatach;

- 34) art. 263 – odbieranie od prowadzącego zakład o dużym ryzyku wykazu o substancjach niebezpiecznych na terenie zakładu;
- 35) art. 264 – odbieranie zawiadomienia od prowadzącego zakład o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku o awarii przemysłowej;
- 36) art. 264b – opiniowanie decyzji w sprawie odmowy lub zatwierdzenia raportu o bezpieczeństwie lub zmian w tym raporcie;
- 37) art. 265 ust. 2 – przekazywanie niezbędnych danych w celu sporządzenia planu operacyjno-ratowniczego;
- 38) art. 267a ust. 2 – opiniowanie wniosku prowadzącego zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku;
- 39) art. 269a ust. 2 i 3 – prowadzenie wspólnych kontroli z Państwową Strażą Pożarną w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących przeciwdziałania awarii przemysłowej i sporządzanie wykazu kontrolowanych podmiotów;
- 40) art. 271b – realizacja zadań ministra właściwego do spraw klimatu w sprawach przeciwdziałania poważnym awariom, transgranicznym skutkom awarii przemysłowych oraz awaryjnym zanieczyszczeniom wód granicznych;
- 41) art. 277 ust. 3 – pobieranie administracyjnych kar pieniężnych wymierzonych przez IOŚ;
- 42) art. 281 ust. 1, art. 288 ust. 1, art. 298 ust. 1 i n., art. 315a ust. 2, art. 315e, art. 315f ust. 8 – wymierzanie administracyjnych kar pieniężnych oraz opłat za korzystanie ze środowiska;
- 43) art. 315h ust. 4 i 9 – rozpoznawanie wniosków o odroczenie płatności kary pieniężnej lub jej zmniejszenie;
- 44) art. 316, art. 319 ust. 5 i 6, art. 321k ust. 4 i 5 – realizowanie kompetencji w zakresie odraczania płatności zmniejszania i umarzania administracyjnych kar pieniężnych;
- 45) art. 364 – podejmowanie decyzji wstrzymujących działalność powodującą pogorszenie stanu środowiska;
- 46) art. 365 ust. 1 i 2, art. 367 ust. 1, 2 i 3 – podejmowanie decyzji wstrzymujących użytkowanie instalacji, obiektu budowlanego lub zespołu obiektów;
- 47) art. 370 – podejmowanie decyzji zakazujących produkcji, sprowadzania z zagranicy lub wprowadzania do obrotu produktów niespełniających wymagań ochrony środowiska;

- 48) art. 372 – wyrażenie zgody na podjęcie wstrzymanej działalności lub użytkowania;
- 49) art. 400k ust. 2 – odbieranie informacji o podmiotach uiszczających opłaty.

6 6. Inne funkcje Inspekcji Ochrony Środowiska. Nadmienić również należy, że w uzasadnieniu projektu WprowRODOU (Druk sejmowy Nr 3050, s. 52, <http://sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/druk.xsp?nr=3050>, dostęp: 10.5.2021 r.), charakteryzując IOS wskazano, że jest to instytucja, która wykonuje zadania kontrolne, monitoringowe, podejmuje decyzje wstrzymujące działalność prowadzoną z naruszeniem wymagań dotyczących środowiska, przeciwdziała poważnym awariom. Ponadto IOS gwarantuje bezpieczeństwo ekologiczne państwa stanowiące element bezpieczeństwa narodowego. Inspekcja Ochrony Środowiska realizując zadania w ramach walki z szarą strefą w gospodarce odpadowej działa też w ramach ważnego interesu finansowego państwa.

Art. 2. [Zadania]

1. Do zadań Inspekcji Ochrony Środowiska należy:

- 1) kontrola podmiotów korzystających ze środowiska w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm.) w zakresie:
 - a) przestrzegania przepisów o ochronie środowiska,
 - b) przestrzegania decyzji ustalających warunki korzystania ze środowiska oraz przestrzegania zakresu, częstotliwości i sposobu prowadzenia pomiarów wielkości emisji i jej wpływu na stan środowiska,
 - c) przestrzegania przepisów dotyczących zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym stosowanym w instalacjach energetycznego spalania paliw oraz w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej,
 - d) eksploatacji instalacji i urządzeń chroniących środowisko przed zanieczyszczeniem,
 - e) przestrzegania przepisów o gospodarce opakowaniami oraz odpadami opakowaniowymi,
 - f) przestrzegania przepisów o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej,
 - g) postępowania z substancjami zubożającymi warstwę ozonową oraz z fluorowanymi gazami cieplarnianymi i pozostałymi flu-

- orowanymi gazami cieplarnianymi, o których mowa w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2065), oraz z produktami i urządzeniami zawierającymi te substancje lub gazy lub od nich uzależnionymi, z wyłączeniem systemów ochrony przeciwpożarowej i gaśnic zawierających te substancje lub gazy,
- h) przestrzegania przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz.U. z 2021 r. poz. 117), w zakresie wymagań określonych w zezwoleniach na prowadzenie zakładu inżynierii genetycznej albo w zgodach na zamierzone uwolnienie organizmów genetycznie zmodyfikowanych do środowiska w zakresie postępowania z odpadami, w tym powstającymi podczas zamkniętego użycia organizmów genetycznie zmodyfikowanych oraz po zakończeniu zamierzonego uwolnienia organizmów genetycznie zmodyfikowanych do środowiska,
 - i) przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
 - j) przestrzegania przepisów o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, z wyjątkiem przepisów art. 37 i art. 39 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U. z 2020 r. poz. 1893),
 - k) przestrzegania przepisów o bateriach i akumulatorach, z wyjątkiem przestrzegania przez sprzedawców detalicznych i sprzedawców hurtowych przepisów art. 8, art. 9, art. 10 ust. 1, art. 11, art. 31 ust. 3, art. 48–50, art. 53 oraz art. 54 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1850),
 - l) przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2021 r. poz. 779 i 784);
- 1a) kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2021 r. poz. 888);
- 2) prowadzenie państwowego monitoringu środowiska, w szczególności:
- a) opracowywanie i realizacja wieloletnich strategicznych programów państwowego monitoringu środowiska i wykonawczych programów państwowego monitoringu środowiska,

- b) gromadzenie informacji o środowisku w zakresie ujętym w programach państwowego monitoringu środowiska,
 - c) przetwarzanie zgromadzonych informacji o środowisku i dokonywanie ocen stanu środowiska,
 - d) opracowywanie raportów o stanie środowiska,
 - e) udział w międzynarodowej wymianie informacji o stanie środowiska, w tym koordynacja współpracy z Europejską Agencją Środowiska, o której mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz.Urz. UE L 126 z 21.05.2009, str. 13);
- 2a) prowadzenie działalności laboratoryjnej polegającej na:
- a) wykonywaniu badań, w tym pobieraniu próbek, wykonywaniu pomiarów i analiz na potrzeby państwowego monitoringu środowiska oraz działań kontrolnych,
 - b) zapewnieniu nadzoru nad jakością badań, o których mowa w lit. a, zgodnie z normą PN-EN-ISO/IEC 17025 Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących,
 - c) prowadzeniu badań przy użyciu referencyjnych i równoważnych metod pomiarowych,
 - d) organizacji i udziale w porównaniach międzylaboratoryjnych i badaniach biegłości;
- 3) podejmowanie decyzji wstrzymujących działalność prowadzoną z naruszeniem wymagań związanych z ochroną środowiska lub naruszeniem warunków korzystania ze środowiska;
- 4) przeciwdziałanie poważnym awariom oraz sprawowanie nadzoru nad usuwaniem ich skutków;
- 5) wykonywanie zadań związanych ze zbieraniem danych do Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń oraz prowadzeniem Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń;
- 6) wykonywanie zadań określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 r. poz. 247 i 784);

- 7) udział w przekazywaniu do użytkowania obiektów lub instalacji realizowanych jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko;
- 8) wykonywanie zadań w zakresie zapobiegania szkodom w środowisku i ich naprawy;
- 9) wykonywanie zadań określonych w przepisach o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów;
- 10) wykonywanie zadań określonych w ustawie z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2018 oraz z 2021 r. poz. 784);
- 11) kontrola wyrobów wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku, podlegających ocenie zgodności w zakresie spełniania przez nie zasadniczych lub innych wymagań dotyczących ochrony środowiska;
- 12) wykonywanie zadań z zakresu:
 - a) ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz.U. z 2020 r. poz. 2289),
 - b) rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającego dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz.Urz. UE L 396 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.),
 - c) rozporządzenia (WE) nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów (Dz.Urz. UE L 104 z 08.04.2004, str. 1; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 48, z późn. zm.),
 - d) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 689/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. dotyczącego wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów (Dz.Urz. UE L 204 z 31.07.2008, str. 1, z późn. zm.),
 - e) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającego

i uchylającego dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz.Urz. UE L 353 z 31.12.2008, str. 1, z późn. zm.)

– w zakresie zagrożeń dla środowiska;

- 12a) wykonywanie zadań wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiającego obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna (Dz.Urz. UE L 295 z 12.11.2010, str. 23);
- 13) wykonywanie zadań dotyczących przeprowadzania kontroli przestrzegania przepisów ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz.U. z 2021 r. poz. 332) w zakresie emisji gazów cieplarnianych objętych systemem oraz szacowanie wielkości emisji gazów cieplarnianych z instalacji lub z operacji lotniczej, o którym mowa w art. 87 ust. 4 i art. 88 ust. 1 tej ustawy;
- 13a) przeprowadzanie kontroli, o której mowa w art. 168a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
- 14) wykonywanie pomiarów wielkości emisji oraz poziomu substancji lub energii występujących w środowisku;
- 15) *(uchylony)*
- 16) *(uchylony)*
- 17) współdziałanie w zakresie ochrony środowiska z innymi organami kontroli, organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości, innymi organami administracji państwowej i organami samorządu terytorialnego oraz obrony cywilnej, a także organizacjami społecznymi;
- 17a) wykonywanie zadań określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2021 r. poz. 624 i 784);
- 17b) wykonywanie zadań określonych w ustawie z dnia 19 lipca 2016 r. o dostępie do zasobów genetycznych i podziale korzyści z ich wykorzystania (Dz.U. z 2019 r. poz. 1594) oraz wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 511/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie środków zapewniających zgodność użytkowników w Unii z wymogami wynikającymi z Protokołu z Nagoi dotyczącego dostępu do zasobów genetycznych oraz uczciwego i sprawiedliwego podziału korzyści wynikających z wykorzystania tych zasobów (Dz.Urz. UE L 150 z 20.05.2014, str. 59) i rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1866

z dnia 13 października 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 511/2014 w odniesieniu do rejestru kolekcji, monitorowania zgodności użytkowników i najlepszych praktyk (Dz.Urz. UE L 275 z 20.10.2015, str. 4);

- 17c) wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz.U. z 2021 r. poz. 214);
- 17d) kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności (Dz.U. z 2020 r. poz. 1645);
- 17e) wykonywanie zadań określonych w przepisach ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o systemach homologacji typu UE i nadzoru rynku silników spalinowych przeznaczonych do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach (Dz.U. poz. 1339);
- 17f)² wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz.U. z 2020 r. poz. 22, 284, 412 i 2127) w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza przez przedsiębiorcę w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2021 r. poz. 162);
- 18) wykonywanie innych zadań określonych odrębnymi przepisami.

1a. Do zadań Inspekcji Ochrony Środowiska należy również ściganie przestępstw przeciwko środowisku określonych w Kodeksie karnym oraz wykroczeń określonych w Kodeksie wykroczeń i ustawach wymienionych w ust. 1, w tym wnoszenie i popieranie aktów oskarżenia.

2. (uchylony)

3. Inspekcja Ochrony Środowiska współpracuje z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych.

4. W przypadku niecierpiącym zwłoki organy Inspekcji Ochrony Środowiska, realizując zadania, o których mowa w ust. 1, 1a i 3, wykonują obowiązek, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia

² Art. 2 ust. 1 pkt 17f dodany ustawą z dnia 28.10.2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 2127), która wchodzi w życie z dniem wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających prowadzenie centralnej ewidencji emisyjności budynków, określonym w komunikacie, o którym mowa w art. 18 pkt 1.

Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/679”, przez udostępnienie informacji, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia 2016/679, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu, na swojej stronie internetowej oraz w siedzibie urzędu w widocznym miejscu.

5. W związku z przetwarzaniem przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska danych osobowych w toku realizacji zadań określonych w ust. 1, 1a i 3 prawo, o którym mowa w art. 15 ust. 1 lit. g rozporządzenia 2016/679, przysługuje w zakresie, w jakim nie ma wpływu na ochronę praw i wolności osoby, od której dane pozyskano.

6. Organy Inspekcji Ochrony Środowiska informują o ograniczeniu, o którym mowa w ust. 5, odpowiednio przy pierwszej czynności skierowanej do osoby, której dane dotyczą, w formie publicznego obwieszczenia, w innej formie publicznego ogłoszenia zwyczajowo przyjętej w danej miejscowości lub przez udostępnienie pisma w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej właściwego organu Inspekcji Ochrony Środowiska.

7. Dane osobowe, o których mowa w ust. 5, podlegają zabezpieczeniom zapobiegającym nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazaniu polegającym co najmniej na:

- 1) dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych;
- 2) pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w poufności.

8. Wystąpienie z żądaniem, o którym mowa w art. 18 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, nie wstrzymuje ani nie ogranicza wykonywania przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska zadań, o których mowa w ust. 1, 1a i 3.

Spis treści

	Nb
1. Katalog zadań IOŚ	1
2. Kompetencje organów IOŚ	2
3. Organy administracji rządowej	3
4. Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska	4
5. Przestrzeganie przepisów prawa	5
6. Podział zadań kontrolnych	6
7. Funkcja monitoringowa	7
8. Funkcja badawcza	8
9. Decyzje wstrzymujące	9
10. Przeciwdziałanie awariom	10
11. Zbieranie danych	11
12. Przekazywanie obiektów	12
13. Zapobieganie szkodom w środowisku	13
14. Kontrola wyrobów wprowadzonych do obrotu	14
15. Kontrola u producentów i użytkowników farb i lakierów	15
16. Pomiary wielkości emisji	16
17. Współdziałanie z innymi organami	17
18. Zadania IOŚ wynikające z innych aktów prawnych	18
19. Kontrola przestrzegania przepisów	19
20. Nowelizacja z 20.7.2018 r.	20
21. Współpraca z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych	21
22. Ochrona danych osobowych	22

1. **Katalog zadań IOŚ.** Artykuł 2 w ust. 1 InspOchrŚrU wymienia zadania IOŚ. Zawarty w nim, dość obszerny, katalog zadań z uwagi na kategorię brzmienia przepisu (zwrot: „do zadań IOŚ należy:”) ma charakter zamknięty, przy czym w odniesieniu do zadania polegającego na prowadzeniu państwowego monitoringu środowiska (art. 2 ust. 1 pkt 2) wyliczenie ma charakter przykładowy, o czym przekonuje zwrot „w szczególności”. Rozwiązanie to polegające na skatalogowaniu w jednym przepisie zadań IOŚ, z jednej strony, pozwala zapobiec powstawaniu ewentualnych sporów kompetencyjnych w zakresie działalności organów kontroli, z drugiej zaś, stanowi niepotrzebną kazuistykę, zwiększającą obszar regulacji prawnych i tak rozbudowanego już nadmiernie porządku prawnego. Zwrócić jednak należy uwagę, że art. 2 ust. 1 pkt 18 InspOchrŚrU stanowi, że do zadań IOŚ należy również wykonywanie innych zadań określonych odrębnymi przepisami. Wynika z tego więc, że zadania IOŚ nie zostały skatalogowane w ramach jednej regulacji prawnej i zawarte są także w innych ustawach. Można zatem bronić

[Przejdź do księgarni →](#)